

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár
1946 március 1

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR

Pénz
III. évfolyam, 47. szám

Dunának, Oltnak egy a hangja...

Allg egy hete jelent meg a bukaresti Veco Nou hasábjain Teodor Muresanu négy újabb Ady-fordítása, s most halljuk a hírt, hogy az ezerkilométeres távolságot Bukarest és Budapest között a háborútól megkérdőjelezett Románián és a porig sújtott magyar Alföldön át közvetlen vonatjárat köti össze. Kodály Zoltán Bukarestbe kapott meghívást... Ime, a Duna és az Olt hangja így fonódik rendre-rendre mind erősebb harmóniába.

A Duna és Olt eme összhangjának a kifejtése, közös problémáink és érdekeink megkeresésének törekvése jellemezte a ma egy Magyar-Román Társaság budapesti előadássorozatának megnyitását. Amint a szabadság csirái budapesti lap írja, ez az előadássorozat... igen súlyos, a két nép egész jövőjét érintő problémákat, az igazság néha fájó vállalását akarja belevinni a tudatukba. Az előadók egytől-egyig a népek megbékélésének ügyéért felszólaló, régebbiről ismert vagy újabb tekintetű magyar írók és politikusok.

A megnyitót ünnepségen a nemrég Romániában is járt Darvas József könyörtelen és színtelenséggel tárta fel közös történelmünk évszázados kapcsolatát. Hangsúlyozta, hogy a felhalmozódott rengeteg mérgező anyag miatt a román-magyar jóviszony megteremtése csak őszinte elmélyedéssel kezdődhetik.

Az egymásután telizólaló írók és tudósok mindvégig arra az úszinte elmélyedésről tett tanúságot. Kosáry Domokos példánál a Székely-Iskola fiatal története, igaz tudásra jellemző tárgyilagossággal vizsgálta a dunai népek utját, megállapítván, hogy az állandó összeköttetéseket hívó nemzet batalomvágy bukásával a megbékélés már kialakulóban van. Ezt a megbékélést kell most a tudományok terén is megindítani.

Non György fiatal szociológus egyéni tapasztalatait felhasználva számolt be magyar és román diákok nemes versengéséről az erdélyi iskolákban, megemlékezvén egy fogadalmatételtől is, amelyet magyar és román rabok között tettek a Margit-körút fogházban... — Ma már mindkét nép szabadság — mondotta —, de a szovinizmus még mindig szítja a reakciót. A magyar-román kérdés határkérdéssel meg nem oldható. A két nép egymásba ékelődött és mi nem is akarjuk őket szétválasztani...

Szalay Sándor az egész nemzetekre jellemző Nyugat-lárás megrögzött szokásával szemben a balkáni államok iránt való érdeklődés fokozását sürgette, Belgrádot, Szófiát és Bukarestet jelölve ki a magyar ifjúság érdeklődésének tárgyát: — Magyar és román oklalon még mindig vannak, akik kölcsönösen lenézik egymást — mondotta —, de ezt nem oldja meg a határfa'ak lább vagy odább való tologatása. Ki kell végre kuszálni minden olyan körülmenyt, amely az egyik népet a másiknak kiszolgáltatja!

Szirnal István, a Nemzeti Segély egyik vezetője, a népeket összekötő áramlatok ellátása után természetesen találta a megbékélés új lehetőségeit és mindezt oldal reakciójával szemben kemény harcot hirdetett: — Az erdélyi magyar reakció — állapította meg — Manu szekerét tolja a demokrácia ellen és ezzel saját népe alatt várja a fát, mert ahhoz, hogy az erdélyi magyarság egyenjóságú gyakorlójává is biztosított legyen, a román demokráciának győznie kell.

Zilahy Lajos az író közvetlen megítélésével emlékeztetett vissza a román néppel való találkozásairól. Az élethől vette példát Ady régi szilágysági társa, Bülöni György is, aki az egymás mellett barátságban dolgozó román és magyar parasztok Erdélyének eddig kevésbé ismert valóságát ismertette. Végül is Hajnal István professzor, a vitacest élénk, fejlődéstörténelmi szempontú magyarázataival igazolta, hogy a népek egymással való kapcsolatuk kérdése tulajdonképpen a mai hibás társadalom fokozatos átalakulásával oldódik meg.

A Magyar-Román Társaság előadássorozatának megnyitása biztató jel mindannyiunk számára, akik népeink találkozásától reméljük a ma még seregsima kérdések megoldását.

Ma indul Bukarestből Budapestre az első Rapid-vonat

BUKAREST, február 27. A román közlekedésiügyi minisztérium hivatalosan közli, hogy március 1-től kezdve Romániából közvetlen nemzetközi vasúti forgalom indul meg személy- és podgyászszállítással és ennek keretében elsőnek Bukarest és Budapest között iktatják forgalomba a Rapid-vonatot.

A Rapid-vonat hetenként háromszor fog közlekedni Magyarországra és Románia fővárosa között. Indul Bukarestből kedden, csütörtökön és vasárnap 18 óra 15 perckor és Budapestre érkezik másnap, tehát szerdán, pénteken és hétfőn 17 óra 20 perckor. Budapestre indul kedden, csütörtökön és szombaton 8 órakor és Bukarestbe érkezik másnap, tehát szerdán, pénteken és vasárnap 9 óra 20 perckor. A Rapid-vonat egy posta- és podgyászszállító, két elsőosztályú vasútkocsiból és három kocsiból áll.

Az első Rapid-vonat Bukarestből ma, február 28-án, csütörtökön indul 18 óra 15 perckor és március elsején 17 óra 20 perckor érkezik Budapestre. A Rapid-vonat a CFR kolozsvári üzletvezetőségétől nyert értesülésünk szerint a Bukarest — Brassó — Tövis — Arad — Löksháza — Békésceba — Szolnok útvonalon közlekedik Bukarest és Budapest között és ehhez a vonathoz csatlakozása lesz a Bukarest — Arad és Tövis — Nagyvárád között közlekedő Rapid-vonatoknak. A díjazásáról még nem adták ki hivatalos tájékoztatást.

9286 traktorral végzik el a tavaszi mezőgazdasági munkálatokat

Az egész ország munkaerejét mozgósítják a mindennapi kenyér biztosítására

BUKAREST, február 27. A tavasz közeledtével a kormány illetékes tényezői már kellő időben megkezdték az előkészületeket a tavaszi mezőgazdasági munkálatokra, a vetésterület megfelelő megművelésére s a mezőgazdasági gépek és állati vontatóerő, valamint a vetőmagszükséglet biztosítására. A tavalyi perzselő szárazság után az idei tél kedvező volt a mezőgazdaság részére, mert az ország egész területén a bevetett terület megfelelő mennyiségű nedvességhez jutott.

Az idei tavaszi mezőgazdasági munkálatokhoz az ország egész munkaerejét mozgósítják. Az ország élelmezési helyzete — a kenyérellátás biztosítása — a mezőgazdasági munkálatok kellő időben és kellő gondossággal történő elvégzésétől függ. Egyetlen barázdát sem maradhat felszántatlanul és bevetetlenül. A mezőgazdasági gépeknek, főleg a traktoroknak, éjjel-nappal dolgozniuk kell a szántóföldeken. Ezeknek a gépeknek kell pótolniuk a háború következtében Romániában lecsökkent igevonó állatok munkaerejét is. A földművelésiügyi minisztérium már megtette a szükséges intézkedéseket az üzemképtelen traktorok sürgős kijavítására, mert az összes rendelkezésre álló munkagépeknek a tavaszi folyamán lázas tevékenységet kell kifejtjenük.

Az országban 271 mezőgazdasági gépjavító-üzem van. Ebből a szempontból a

legelőnyösebb a helyzet Temes-Torontál megyében, ahol 24 jöfelszerelt mezőgazdasági gépjavító-üzem működik. A második helyen Ilfov megye áll 23, a negyedik helyen Kisküküllő megye 17 mezőgazdasági gépjavító-üzemmel.

Romániában összesen 9286 traktor van, amelyek közül azonban csak 6618 üzemképes. A 9286 traktorból 3551 az állam tulajdona és ezek közül 3130 gépet a nagybirtokosoktól vettek át. Hiány mutatkozik azonban megfelelő szakképzettségű traktorvezetőkben. Az üzemképtelen traktorokat az állam a hadsereg javító műhelyének adta át sürgős kijavítás végett. A nagyszabedű katonai javítóműhelyben 19 vármegye részére javítják lázas ütemben a traktorokat.

A földművelésiügyi minisztérium megtette a szükséges intézkedéseket abban a tekintetben is, hogy a tavaszi folyamán a traktorok részére megfelelő mennyiségű fűtőanyag álljon rendelkezésre.

Előzetes számítások szerint a traktorok részére a tavaszi folyamán 6422 tonna benzín, 14.308 tonna petróleum, 25.340 tonna motorolaj, 1980 tonna olaj és 333 tonna kenőanyag lesz szükséges. Ennek a mennyiségnek a munkahelyekhez való szállítását már február 15-én megkezdték és május 15-ig befejezik.

A földművelésiügyi minisztérium költségvetésében a traktorok kijavítási költségének fedezésére 15 milliárd lej iránypozták elő.

NYII ASKERESZTES ÖSSZEESKÜVÉS A MNSZ ÓCSARLÁSA MÖGÖTT

SEPSISZENTGYÖRGY, február 27. A rendőrség letartóztatta Sipos János sepsiszentgyörgyi lakost, akitől kiderült, hogy egy titkos fasizta társaságot szervezett. A túlnyomórészt megzavarodott fejű fiatal emberekből álló társaság hozta forgalomba az utóbbi időkben a magyarság körében terjesztett demokráciaellenes és a MNSZ vezetőit gyalázó röpecdúját a fetehek, hogy az értelmi szerzők is közülük kerültek ki.

Sipos János kihallgatása során bebizonyosodott, hogy a múlt év nyarán Magyarországról hazatért fiatalember annakidején hadapródörmcster volt a Szálasi-féle fasizta hadseregben s nyomban a hazatérése után fogott hozzá a titkos társaság megszervezéséhez. Lakásán nagymennyiségű röpecdúját találtak. Megtartották ezenkívül a titkos fasizta társaság vezetőinek névsorát is, akiket a rendőrség azonnal letartóztattott és átadott a hadbírósnak.

India teljes függetlenségét követeli Nehru

BOMBAY, február 27. Pandit Nehru, az indus Kongresszuspárt vezetője nyilatkozott a küszöbön álló brit-indus tárgyalásokról. — Remélem — mondotta —, hogy Angliát most szépszerével megadja azokat a jogokat, amelyeket néhány hónap múlva amugy is megadni kényszerülne. Teljes függetlenségre gondolok.

Dzsinnah, a Muzlim Liga vezetője hasonló értelemben nyilatkozott, kijelentvén, hogy a Muzlim Liga bizik ügye igazságában és a tárgyaló felek jóindulatában.

Mint Londonból jelentik, Attlee angol miniszterelnök bejelentette az alsóházban, hogy Indiában a helyzet gyors javulást mutat. Közölte, hogy az utóbbi napon Bombayban teljesen helyreállott a rend és csupán Madrasban fordultak elő kisebb incidensek.

Az egyiptomi kormány szükség esetén a biztonsági tan-csohoz fordul

KAIRO, február 27. (Rador) Az angol titkárköz jegyzékére adott válaszában az egyiptomi kormány a brit csapatok azonnali kivonását sürgetti Kairóból és Alexandriából még az angol-egyiptomi szerződés felülvizsgálásának bevétele előtt.

Szúldi pasa miniszterelnök kijelentette, hogy a helyzet további súlyosbodása esetén kormány a biztonsági tan-csohoz fordul. A lordok házában viszont lord Addison

dominanciájú miniszter az egyiptomi kormányra hárította a felelősséget az incidensek miatt. Hangoztatta, hogy a brit kormány új szerződést kíván kötni az 1936-ban létrejött pólására és a tárgyalásokon egyenrangú félnek tekintni majd az egyiptomi kormányt.

14 angol repülőgépet semmisített meg Palesztinában

JERUZSALEM, február 27. (Rador) Palesztinában szélsőséges zsidó elemek angol

repülőtereket támadtak meg. Mint a vizsgálat megállapította, a támadásnak 14 repülőgép esett áldozatul, 8 pedig súlyosan megrongálódott.

Legújabb jelentések szerint a jégi uton szállított 6-ik hadosztály bevonásával a háború befejezése óta előfordult legnagyobb méretű katonai művelet van folyamatban Palesztina területén azoknak a zsidó szélsőségeseknek az elfogatására, akik az elmúlt éjjel végrehajtották a támadást.

Franco csapatokat vont össze a francia-spanyol határon

LONDON, február 27. (Rador) A Foreign Office egyik szóvivője nyilatkozott a spanyol helyzetről. Kijelentette, hogy a brit kormány megfigyelőket küld Spanyolországba, hogy tájékozódják a Garcia és harcos társai ellen lefolytatott peres eljárás részleteiről.

A madridi angol nagykövetség utasítást kapott, hogy juttassa Franco tudomására az az előzetellenesség, melyet Garcia kivégzése váltott ki az angol közvéleményben. A szóvivő szerint különben az angol kormányt a politikai pártok részéről ráncszedő nyomás ellenére sem áll szándékában a közeljövőben megzakítani a viszonyt Francóval.

A News Chronicle tudósítójának barcelonai jelentése szerint újabb letartóztatásokat eszközöltek a városban. A földalatti mozgalom ennek ellenére is egyre nagyobb méreteket ölt.

A francia-spanyol határról érkezett jelentések szerint a határ lezárása már meg is történt, mégpedig spanyol részről. A spanyol vámhivatalkók leállították a forgalmat. Nagyobb katonai egységek is érkeztek a francia határra: elsősorban marokkói csapatok.

HIREK

VILÁGOSSÁG

Romániai Magyar Népi Szövetség központi naplójának

Készítés és Kiadás: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő 158.

Horea ünnepe

Százhatvanegy évvel ezelőtt, 1785-ben tö...

Horea a régi nagy erdélyi parasztforna...

El kellett tenni ennek a százhatvanegy esz...

Horedék harcos szellemű utódai ma Budai...

GYÁSZÜNNEPELY HOREA ÉS CIOSCA EMLÉKÉRE...

GYERMEKEK! A Magyar Népi Szövetség...

SZOLGALATOS KOLOZSVARI GYÓGYSZERTÁRAK...

(*) SZANITÁRIUMJELENTÉS, továbbá be...

KIHALLGATÁSI ÓRAK A KOLOZSVARI 6. TERÜLETI PARANCSNOKSÁGNAL...

(*) FELHÍVÁS. A Demokrata Zsidó Bizottság...

MUNKASADOMÁNY A HADIFOGLYOKVÁK. Az Orion fémáruhárom munkásai...

(*) VADASZOK! A Concordia-társaság...

EGY KALOTASZEGI FALU ELETTÉ. Emlékeztető...

(*) A LEFORTALTAK SZÖVETKEZÉSE. A tagjainak...

(*) FELHÍVÁS. A kolozsvári Fedrázmunkások...

913 északkelet-erdélyi magyar felekezeti tanító besorolását hagyta jóvá a közoktatásügyi miniszter

KOLOZSVAR, február 27. A közoktatásügyi minisztérium...

A miniszteri íjra szerint Kolozs megyében 83, Máramaros...

Felekezeti tanítóik besorolása után most már remélhetjük...

Az Ipariskolai tanítók capacitate-vizsgálata

Ugyancsak a magyar tankerületi főigazgatóság...

A tankerületi főigazgatóság ezzel kapcsolatban...

Az állami képesítő vizsgára jelentkezők...

Az állami képesítő vizsgára jelentkezők kérvényeiket...

A képesítő vizsgával kapcsolatban bővebb felvilágosítást...

Itt jegyezzük meg, hogy az ipariskolai mérnöktanárok...

Az újabb capacitate-ügyben a MNSz tanügyi megbízottai...

SZINHÁZ ÉS MŰVESZET Kodály Zoltán hangversenyt ad Bukarestben

BUKAREST, február 27. Az „Era Noua” című lap jelentése...

Az ünnepségre, amelyen művészi és zeneszerzők is szerepelnek...

A román-magyar kultúra végtelen műsorát a napokban állítják össze.

A kolozsvári Magyar Színház helyiségében Az utolsó évtized legnagyobb szenzációja — Bukarestben 175 előadás! IKUF ZSIDÓ TÁRSULAT Péntek, március 1. Szombat, március 2. ÉLEK!... TÉVIE, a teljes ember... Rendező: JACOB MANSDORE, a olághírű vilnai zsidó színház vezetője.

Ma: XIV. René Farsangvégi vidámságot varázsol ma az Állami Magyar Színház...

Deésy Jenő ötletes rendezése a látványos balett Moravszky mester betanításában...

A Kamara Színházban Somerset Maugham világsiker aratót színműve: „A szent láng”...

„A szent láng”-ot Lantos Béla rendezi és bemutatója Szombaton este lesz a Kamara Színház...

A KOLOZSVARI SZINHÁZAK ÉS MOZIK MŰSORA:

ÁLLAMI MAGYAR SZINHÁZ: Csütörtökön este 6 órakor: XIV. René. Operett, Andrási Márton fellépésével...

Ki tud rólok?

Fábián Imre erzsébetvárosi jakosrói, aki 1942 július 18-án a román hadseregbe vonult...

Méhész Sándorról, aki a 60. határvadász zászlóalj 1. lövészzázacsnál szolgált...

Harmos Gábor tűzészázászlósról, aki a marosvásárhelyi határvadászoknál szolgált...

Tavaszi szépségápolás! HAMBURG KÖZMETIKA... Parkettgyár keres vezető mestert...

